

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده کشاورزی

گروه علوم دامی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

مهندسی کشاورزی - علوم دامی

عنوان:

عوامل میکروبی مؤثر بر درصد باروی و جوجه

در آوری در شتر مرغ

پژوهش و نگارش:

آنیته ملکی

استاد راهنما:

دکتر شعبان رحیمی

استاد مشاور:

دکتر محمد علی اخویزدگان

پاییز ۱۳۸۱

چکیده:

عوامل میکروبی مؤثر بر درصد باروی و جوجه درآوری در شتر مرغ

از حدود صد سال پیش پرورش شتر مرغ با هدف بهره گیری از فرآورده های آن و به دلیل ویژگیهای تغذیه ای و کیفیت منحصر به فرد فرآورده های آن مثل گوشت، چرم و پر سبب شده است که استقبال شایانی از سوی تولید کنندگان کشورهای مختلف، جهت پرورش و تکثیر این پرنده صورت گیرد. در کشورمان ایران، که پرورش طیور به عنوان یکی از فعالیت های دامپروری از استعداد بالایی برخوردار است. پرورش شتر مرغ نیز مانند سایر طیور مورد توجه قرار گرفته است. از آنجایی که اولین اقدام جهت تکثیر و پرورش این پرنده پرمفعت، بهبود تولید تخم، باروری و درصد جوجه درآوری است. در این تحقیق که شاید اولین بررسی در ایران باشد، سعی شده است که درصد باروری و جوجه درآوری این پرنده در ایران مورد بررسی قرار گرفته و در کنار آن میزان آلودگی میکروبی نیز مشخص شود.

عملیات بررسی و نمونه برداری در مزرعه پرورش شتر مرغ محصص و عملیات آزمایشگاهی این تحقیق در آزمایشگاه میکروب شناسی موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی انجام گرفت. تمامی شرایط پرورش این مزرعه از لحاظ محیط، تغذیه، نحوه پرورش، نسبت نر به ماده، بهداشت، جوجه کشی تخم ها و شرایط جوجه کشی مصنوعی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین از پوسته تعدادی تخم قبل از قرار گرفتن در دستگاه انکوباتور توسط کشیدن سوآپ استریل مرطوب شده در سرم فیزیولوژیکی روی سطحی به مساحت ۱ سانتی متر مربع از سطح پوسته نمونه گرفته شد و این نمونه ها جهت بررسی روی چهار محیط Mac_conkey agar و Nutrient agar , Blood agar , subouraud کشت داده شدند. همچنین در مورد ۱۰ عدد تخم پس از انجام نمونه گیری از پوسته ، عملیات ضد عفونی به مدت ۲۰ دقیقه با پرمنگنات پتاسیم و فرمالین انجام گرفت و

دوباره از پوسته نمونه برداری شد و نتایج مورد بررسی قرار گرفت. محیطی که پرندگان در آن پرورش می یافتند محیطی خشک و تقریباً شوره زار بود. شترمرغ ها همگی از نوع گردن سیاه جنوب آفریقا بودند و بر حسب سال و رده سنس تغذیه می شدند. میزان دما و رطوبت دستگاه ستر و هچر به ترتیب $36/5$ درجه سانتی گراد و 18 درصد و $36/5$ درجه سانتی گراد و 17 درصد بود. تخم ها هر 2 ساعت یکبار به شکل اتوماتیک چرخانیده می شدند و با زاویه 45 درجه در انکوباتور قرار می گرفتند. از نظر بررسی آلودگی میکروبی نیز باکتری ها و قارچ های یافت شده عمدتاً شامل باسیلوس گرم مثبت، کلبسیلا، موکور، هلمنتسپوریوم، آلترناریا، اسکوپولاریوپسیس و اسپرژیلوس نیجولاس بود. اثر عملیات ضد عفونی نیز در کاهش بار میکروبی پوسته تخم ها که به کمک آزمون مک نما بررسی شد که اثر آن بر بار آلودگی قارچی و باکتریایی در سطح $0/05$ معنی دار شد.

کلمات کلیدی: باروری - جوجه درآوری - آلودگی میکروبی - شتر مرغ